

**באווירה של פחד
מפני השירור הדתי
רצו רופאים להסתיר
את נסיונם הנועז
להציל חיי אדם**

יאי"ה מקול וב

עמות. בתוכניתו היה להודיע על ההשתלה רק לאחר ובאם יתברר שהלב החדש אומנם נקלט בגופו של יצחק סולם.

"מיבצע סוד" נכשל באופן טוטאלי לתד-מתו של לוי, כאשר עיתונאי פרץ לחדר הניתוחים בבילינסון בעוד הוא עסוק ב-שליבים האחרונים של ההשתלה.

כך קרה שמיבצע רפואי נועז ומפואר, שנועד להלל את שמה של המדינה, למלא ברגשות גאחה את לבבות אורחיה הבריאים ובחלומות תקחה את לבבות אורחיה חולי-

עורכים, נאלץ מוריס לוי להשתל-לב ב-סודיות מוחלטת, כדי להימנע מתגובות זר-

ד"ר מוריס לוי

ה פרופסור מוריס לוי (43), הסיר את חלוקי-המנתחים הירוק, קילף מעל אצבעותיו את הכפפות מכוסות כיתמי הדם. השעה היתה 8.30 בערב יום החמישי ה-אחרון, החמישי בדצמבר 1968. בדיוק שנה ויומיים מאז חולל רופא אלמוני בדרום-אפריקה, הפרופסור כריסטיאן ברנארד, מה-פכה בתולדות הרפואה האנושית: הוא שתל את ליבו של אדם מת בגופו של אדם חי.

בשנה שחלפה מאז, הוצאו 95 לבבות מאנשים שמותם נקבע באופן קליני, ונש-תלו בגופותיהם של 93 אנשים, שעמדו ל-מות לולא הוחלפו לבבותיהם בחדשים (בש-ני אנשים נשתלו לבבות פעמיים). מוריס לוי, חד מבט ובעל מיכסא בולגרי שנותר לו מארץ הולדתו, חיין בהתרגשות. הוא ביצע את השתלת הלב ה-96 במספר בחול-דוח הרפואה העולמית, והראשונה בישראל.

אותה שעה טרם ניתן לקבוע אם האיש בגופו שתל לוי לב חדש — יצחק (ויאק) סולם (43), עולה מאלג'יר, תושב יפו ועובד בנק לאומי בתל-אביב — יחיה. אולם בביר אחד לא היה ספק: הניתוח הצליח. הלב שנשתל בחזהו של סולם, החל לפעום מייד כשחובר אל מתזור הדם בגופו. מרגע זה היו סיכוייו של סולם לחיות 50%. מוריס לוי ציין בסיפוק: "זה ניתוח הרבה יותר קל מאשר ניתוח-לב פתוח."

השתלה במחתרת

א זרם התרגשותו של לוי לא נגרמה רק בגלל הצלחת ההשתלה. הוא לא פיקפק לרגע בהצלחתו. ימים מעטים בלבד אחרי שפרופסור ברנארד ביצע את השתלת-הלב הראשונה בהיסטוריה, ציין לוי בחוגים רפואיים סגורים כי הוא מוכן, מבחינת ה-יידע המבחינת הנתונים הטכניים העומדים לרשותו בבית-החולים בבילינסון, לבצע הש-תלה דומה.

העולם הזה (1586) היה העיתון היחיד בישראל שיצא בגילוי זה, תוך ציון הגור-מים המעכבים בעד מוריס לוי לבצע הש-תלת-לב: הטרור של החוגים הדתיים הקר-ציוניים בישראל במלחמתם נגד ניתוחי-מתיים.

כדי לבצע השתלת-לב בישראל למרות הטרור הדתי, ביקש מוריס לוי לשמור את מיבצעו בסוד כמסו. בעוד שבמקומות אח-רים בעולם, גאים מנתח-לב וחזה לבשר לעולם על מיבצעי השתלת-לבבות שהם

הלב בידי המנתחים

עה בגרמניה, המצלמה הצליחה לקלוט את הלב שהוצא

הלב, הפך בגלל פהדו של הפרופסור לוי מהטרור הדתי לעניין מחתרתי מעורפל ומ-גימגם.

גרוע מזאת: הסודיות והמחתרתיות הכי-או לכך שדחיקא השתלת-הלב הראשונה ש-נערכה בישראל, עמדה בצל סימן-השאלה המוסרי המרחף מעל ניתוחים מסוג זה. שכן, הלב ששתל לוי בחזהו של סולם לא היה לב שנתרם עליידי אדם-נוטה-למות או

תפילת אשה שרה סולם, אשתו של יצחק סולם אשר בחזהו נשתל השבוע לבו של אדם אחר, ממחינה בפתח המחלקה בה שוכב בענה, כשהוא מחוסר-הכרה, אך עם לב בריא ופועם, כשבליבה תפילה שבעלה יבריא מחוליו.